

Latweefchu Amifiers.

59. gada-gahjums.

Nr. 31.

Treščdeenā, 30. Julijā (11. Augustā).

1880.

Nedaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Hasenpoth, Kurland. — Ekspedīzija Vesthorn t. grahmatu-bohdē Jelgawā.

Rahditajs: No eekfahsemehm. No ahrsemehm. Wisjamakahs finas. Kuga sadrupshana us Baäma ūmilshu-banka. Par Egipti. Mihlo Ohhshkera papir! Sirds, neskumsti. Drupas un druskas. Mihklas atmina zc. Atbildes. Misejums. Slu- dinashanas.

No eekfahsemehm.

Pehterburga. Jaun-eezeltais finanz-ministera valihgs, geheimrahts Bunge, eekams wehl bij eezelts tagadejā amatā, jau bij iſſtrahdajis preeſchlikumu daschās finanz-buhschanās. Ta p. p. winsch zehlis preeſchā, lai tagadejo walſts-banku pahrwehrstu par akziju-banku ar ſewiſchlahm teesibahm. Gribedams muhsu naudas-kurſu pagelt augſtaku, winsch dohmā, ka waijadſetu iſrihkoht aſnehmumu metalā, ta lai tad buhtu eespehjams atwilkt atpakaſt pagaidahm iſlaisto papihra-naudu par 380 milj. rublu. Ta tad Bunges lunga eezelschana par ministera valihgu rahda us to, ka Augſtā Waldiba nodohmajusi finanſchu buhschanās ewest daschadus it ſwarigus pahrgrohſſijumus. — **Pehterburgas birſchās ſtipri fahkoht** peedahwah Holandes, Norwegijas un ihpaſchi Skohtijas ſilkes, kuras vehejehabs pañifam bij nosuduſhas no ſcheijenes turgus. — **Is Pehterburgas aprinka** dabujus „Now. Wrem.“ ſinah, ka tur ſewiſchka ſlimiba parahdijusees pee lohpeem. Geſahlumā ſelotees pompuſi pee kalla, pehz tam ſa-pampſtoht wiſas meefas, un nahwe tad klah. — Ar ſcho fehrgu ari kritischi jau daschi ſirgi. — **Pehterburgā** paſtahw fabrikis, kura ſagatawo metala patronas. Lai gan wiñā leelikli ſtrahdā, tomehr nepeeteek kara-ſpehla waijadſibahm, kuras deenu no deenas aug. Tadehk waldbia nospreeduſi atkaut oħtru priwatu patronu fabriki. Fabrikantam ja-apnemahs pirmā gadā artilerijas nodatai gahdaht 210 milj. patronu, un wehlak katra gadu pa 30 miljoneem. Fabriki eerihkoſchoht Tulā. — „Glahbschanas beedriba us uhdene“ iſde-wiſi ſawu aſtoto gada-pahyſklu. No ta redsam, ka beedribai bi-juschas 43 aprinka- un 22 weetigahs waldes, 68 waſaras- un 48 ſeemas glahbjamahs ſtanžijas, un 584 glahbeji. 1879. gada laikā paſneeda paſihdsibu 611 perfonahm un iſglahba 45 lugus no grimschanas. Par parahdito paſch-aiſleegſchanohs, pee glahbschanas un zi-teem nopeleem, beedriba pagohdinajuſi 124 perfonas ar gohda-ſi-mehm: 3 dabujuschi Annas-ordeni, 5 ſelta medalus „par ſlihkoau iſglahbſchanu“, 61 ſubraba medalus — ar tahdu pat uſrakſtu, 2 ſelta medalus „par uſzihtbu“, 11 ſudraba medalus — ar tahdu pat uſrakſtu, 11 prasta ſudraba medalus, un 31 atſhſchanas-rakſtu. Beedriba 1879. g. eenehma 64 tuhkf. 724 rubl. 31 kap., un iſdewa 37 tuhkf. 928 rubl. 5 kap.; ta tad atſika 26 tuhkf. 800 rubl. 26 kap. — **Leelakais winnets** pehz ahrsemju ariſehm bij kritis kahdam Berlines bankeera mahzelli; bet tagad ſino, ka tas nemas ne-efoht teefas; jo 200 tuhkf. rublu winnejuſi bilete, kas peederejuſi no-miruſhā Wjasmas tirogoča Meronowa familijai. Osird, ka tadehk jau farakſtijuschees ar walſts-banku, kura atbildejuſi, ka ta bilete winnejuſi gan. — **Generalis Skobelews ſino** no Bamijas, ka 1. Julijā tas iſdarijis rekoognoszeereſchanu us Geok-Tepes puſi. 5. Ju-lijā eenehmis Egiani un Batir-Kalu — generalis Skobelews reko- noſzeereja wehl tahlak lihds Dengilas un Geok-Tepes auleem. Leeli hari eenaidneku kawalerijas fastapuſchees ar Kreewu kara-pulkeem, kuri kaujotees tuwojahs apzeetinato aulu ahrejēem muhreem, un — wiſu apgabalu us ſawahm kahrtihm uſſihmejuſchi, 10. Julijā atkal atgree- ſahs atpakaſt us Bamiju, Tekinzu uſbruzeenu wehl atgainajuschi. Kreewu pametumi pa wiſahm 9 deenahm bij: nonahweti 3 ſaldati un ewainotis 8; nonahweti 8 ſirgi un ewainotis 13. Zelā Kreewu kara-pulki padarija eenaidneekam leelu ſlahdi, iſpohtidami teem dru- was un krahjumus. Tee 10 tuhkf. Tekinzu, kas ſtahw eekſch Geok-

Tepes, un ar kureem ir ſaweeenojuſchees 700 wiſru is Merwas, jau fahk zeest promjanta truhkumu. Kreewu kara-pulki uſturahs pee lohti brangas weſelibaſ.

Par lohpu-ſehrgahm laſam wehl tahdas finas: Tſher nigo-was gubernā, Koſolezes aprinkī, leefas-ſehrga padarijuſi leelu pohtu; weenā paſchā ſahdſchā p. p. lihds 1. Julijam kritischi 200 gohwā-lohpu. — Ari Wo log daſ gubernā leefas-ſehrga iſeh-luſees daschōs aprinkōs, pat paſchā gubernas-piſfehtā. Zik ne-uſmā-nigi tur apeetahs ar fehrgu, par to ſtahta lahds „Now. Wremjas“ ſinotajis: Kahdā ſehtā ne ſen krita gohwā ar leefas-ſehrgu. Lohpu uſlika us rateem, iſweda no piſfehtas laukā un apraka. Nelaimigais ratu ihpachneels wehl nebij beidſis gohwi aprakt, kad pee ratōs aif-juhgta ſirga jau bij manamas leefas-ſehrgas ſiemes. Wakarā beidſahs ari ſirgs. — Daschi zilweiſi ari ſaſlimuſchi ar ſcho ſehrgu. Ta p. p. ſlimnižā 3 zilweiſi jau miruſchi ar leefas-ſehrgu. Kahdam ſemneekam zaur to peelipa ſehrga, ka muſcha to bij kohduſi. No ſemſibas- un piſfehtas puſes teek wiſs dattihts, lai ſehrga rimtohs. — Kijewā vehejehabs laikā lohpi ſaſlimuſchi un kritischi ar zaur-eiju, kas laikam zehluſees no leelā karſtuma un ſliktahm ganibahm; tadehk pilfehtas-walde us kahdu laiku aifleeguſi lohpus diſht ganibās. — Bes tam wehl ari kahdā ſitās Kreewijas gubernās leefas-ſehrga praſiſuees un praſahs ſawuſ upurus.

No Jelgawas. Kā iſ kahda eefuhtijuma „Mit. Zeitungai“ redſams, tad ſcheijenes jaunā Latweefchu beedriba ir nodohmajusi di-binaht few teateri, preeſch kura jau eſoht ſadabuti akteeri un aktrisēs; teatera wadiſchana uſtizeta D. Breschinski ſgam, kas Leipzigas konſervatorijā beidſis mahzibu, un ahrsemēs jau wairak reisas ar ſelmi iſrahdiſees kā operu-dſeedatajs, un ari teatera leetā eſoht pratejs. Jau 26. un 30. Auguſtā piſfehtas teatera-namā publika wareſchoht eepaſihtees ar ſcho ſpehlu iſrahdiſumeem. — Bes tam Jelgawas Latw. beedribai ari eſoht ſaws dſeedataju-kohtis, ſem ſkohlotaja Jenschewiha ſga wadiſchana. — **Sen gaidita un nepeeezeſchami waijadſiga** grahmata ir nupat tapuſi gatawa: Wahzu-Latweefchu wahrd-niza (Leksikons) no G. Brache, ſenakā Nihzes mahzitaja. — Schi wahrdniza ir kā II. data no Ulmanā Latweefchu-Wahzu wahrdnizas. (Lettisches Wörterbuch von Bischof Dr. Carl Christian Ullmann).

Kalnamuſchās (Hofzumberge) dſeedataju-kohtis iſgahja 6. Julijā ſalumōs, Lehrwetes lihzi, pee Sweedru-kalna. Bulkſten puſzel tſchetroſs p. p. dewahs dſeedataji lihds ar ſapulzejuſcheem ſa-kuſu-preeča daſlibnekeem us ſwehku weetu. Dſeedatajeem ir ſaws karogs, us kura — ja nemaldohs — ir laſams: „Kalnamuſcha“. Waj nebuhu derigoks wiſrakſtu us karoga uſleekams? — Galā no-nahkuſhi wiſpirms kahdu tautas-dſeeſmu nodſeedaja. Tad kohtu wadoniſ — ihſeem wahrdeem atklahja preeļus. „Preeſch puſdeenaſ tur wiñā kalnina tam Debeſs-tehwam dewahm gohdu; dohſim nu ta-gad. ſchini weetinā muhsu Augſtam Semes-tehwam gohdu, dſeeda-dami: „Deewš, ſorgi Keiſaru!“ Pehz tam mainijahs danzofchana or dſeedaſchanu. Deena no rihta bij lohti jauka, bet pehz puſdeenaſ dabaſ-mahmulinai bij patizees ſlaidro, ſilo debefs-welvi ar mahkonu apſegu aifſegt un brihscham ſawuſ iſtwiſkuſhohs ſemes-eemihtneekus ar leetus-lahſehm apſlaginah. Tas gan mumis ihſti nepatika, it ih- paſchi muhsu „ſlaifazitehm-ſeltenitehm“. Katris mekleja patvermi, kur waredams. Ziti maskas-ſchluhnī, ziti buſetes telti, un ziti apalki wezo preeſchu ſuplajeem ſareem. No wiſahm dſeeſmahm, kas tika dſeedatas, ihpaſchi patika: „Zik ſlaifts jel Tu.“ Nowakarā fah-kaſh uguņoſchana pee Sweedru-kalna, kas lohti labi iſſkatijahs. Ko-leetus dehl pawakarā nolaweja, to zereja tagad eeguht, jo wehlu ſa-

lumōs valikdami. Pulksten 110s teizahm jaukajai weetinai firfnigu „ar Deewu“. Laudis bij labā skaitā eeraduschees. Pat is attahleem apgabaleem: is Jelgawas, Leel - Behrses, Bramberges, Dsmit-Wirzawas u. t. t. bij schurp dewuschees, to deenu s̄chē Kursemes Schweizijā jautri pawadiht. Kur firmā senatnē us̄ s̄chi pascha kalna dohbia kara-taure atskaneja, tur tagad jaukas musikas skanas muhs eepreezinaja. Kur toreis wezee Semgaleeschi sapulzejahs sawam „Lihgo“ deewelkam kalpoht, sawu weenbalfigo „Lihgo“ vseedadami, tur tagad jounee Semgaleeschi jaukas un patiskamas tschetrabalfigas tautas- un zitas dseesmas noslandinaja. Semgaleetis.

Par s̄cho paschu deennu zeen. S. Bahrupa lgs mums ir pefuhtijis tamlihdsigu sinojumu, kurā pateizahs Forstmana īgam par wiſahm puhlehm, un wiſeem, kas dalibū nehmuschi pee s̄chihis deenas preeku pawairofchanas. Beidsoht eesihmē, ka atlukums no eenahku-meem kalpoht labdarigeem mehrkeem. Ned.

No E....s. Ka treschais bauflis ar iſkatri gadu tohp masak ewehrohts, Latweeshu laikrakstu laſitaji gan jau buhs manijuschi, jo beeschi ween ir dsirdamas nopeetnas balsis, kas schai nebuhschanai pretosahs. Nekahrtiba ir arween norahjama, lai ari jau buhtu kahdu reiſi norahtha. Tā tad ari mehs schini leetā newaram jeest fluſu. Kad svehtdeenas rihtōs palkaufamees, tad wiſur dsirdam iſkaptis strihlejam un plahwejus blaufamees. Tahdā wiſehee pee mums tohp trauehets „ſaldais svehtdeenas meers“, un zaur tihscheem darbeem ta Kunga deena apgahnita. Newar leegtees, ka E....s muſchās-waldiba pee tam ir pa dalai wainiga, jo iſdohd sawas tahlahs plawas par noudu plaut faiſnekeem, un ihpaschi kalpeem, kureem plawas ir tuwu klah. Plahweji, kam darba-deenās deewegan ko dariht, tura svehtdeenas talkas, un iſpilda tā, ko apachmuschees. Stipri jawehlahs, ka jele buhtum tik daudis eekschligi, t. i. kristigā garā iſglīhtoti, ka ne-pahrdohdam sawu svehtiba pilno svehtdeenas dusu par kahdu stohpu brandvihna. Meschine eku Jekabs.

No Bauſkas. Bauſkas Pilsmuischa tagad peeder Meschotnes leelkungam, firſtam Liewenam. Lihds ar Pilsmuischu nahza ari Bauſkas wezā pils dſimts-kunga rohkās. Daschi no wezahs pils muhreem, kas wehl preefch 10 gadeem turejahs, bija tagad pawifam ſagruwuschi, daschi taifisjahs ſagruht; tadeht ſhogad wezahs pils ihpaschneeks lika ſagruwuschohs muhra gabalus, kur wehl wareja iſlahpiht, ihpaschi gar fundamenti iſplihsufchohs gabalus, kreetni iſlahpiht, lai turpmak wezo muhru atleekas ne-aſeetu pohtā. Pawifam fadrupejuscho kegelu- un akmēnu gubas tika noraktaſ un notihritas. Gruweschus norohkoht, ſtarb ziteem jauki iſzirſteem ſimſu akmeneem atrada ari kahdu eegarenu monumentu, kurā ir eerakti tee wahrdi: „Soli Deo gloria!“ (Deewam ween lai ir gohds!) Schis monuments buhs bijis laikam Bauſkas wezahs pils baſnizā. Tagad pilſehta to uſzehla tai pilſkalna datā, kas winai peeder. Pilſehta preefch pilſkalna ſhogad ari daudſdarijuſi, gangus un zelinus taſidama. Wiſs tas ſemes-gabals no pilſehtas lihds pilſkalnam peeder pilſehtai, kur to masakdōs gabalinōs pahrdohs preefch namu buhweschanas. Kā manams, tad Bauſkas pilſehta ſteepfees atkal us to puſi, kur ta wezōs laikdōs bijuſi. Schini datā buhs pirmais kohſchums — jaunā, ſmukeem tohrniſcheem puſch-likā kreewu baſniza. — Wiſs buhtu labi, tik weena leeta noschelohjama, ta ir: ka Schihdi, jo deenā wairak wairodamees, dohd pilſehtai ſchihdiſku un ne kristigu iſſkatu. Ap pilſehtas widuzi — tirguſ-plazi — wehl tik weens-weenigs nams kristita zilweka rohkās; wiſi ziti peeder Schihdeem. — Schihdu ſwehtli ir iſtēni ſwehtli, jo tanis walda klufums un meers; nepehrk un nepahrdoht. Turpretim muhsu ſwehtdeenas eet gandrihs tāpat, kā darba-deenās; tanis tohp pirkts un pahrdohts. Wiſs nahk no leela Schihdu daudsuma. Tā par peemehru pirmā waſar-ſwehtli deenā Schihdi ar muſiku bija iſgahjuſchi Bauſkas ſlabodes kapſehta, sawas wezahs grahmatas wairakſohliſchanā pahrdoh, un no pierktahs grahmatas tad turpat aprakt. Schihdi biji ſapuljejuſchees tuhliſcheem; ir ziti kristigi bija turp nogahjuſchi un, kā teiz, us pahrdohdamahm grahmatahm lihdsföhlijuſchi, un ari no pierkuſchi, bet Schihdi teem no pierktahs grahmatas ne-efohd dewuſchi; tā tad iſzehlees ſtrihds un trohliſnis, kas beidſees ar kaufchanohs, pee kam daschi ſtipri ewainoti. Pilſehta ar ſaldateem bija kaufchliſ iſklihdi-najuſi un kahduſ 10 apzeetinajuſi. Schi Schihdu kapſehta atrohdahs Zohdes muſchās rohbeschās; kā nu Schihdi bes Zohdes muſchās-walde buhſchoht uhtrupneekus fault pee atbildeſchanas. Negribam kristitoſ ſaiſbildinah, kas pee ſchi trohliſna pedalijuſchees; to mehr — buhtu Schihdi iſſludinajuſchi, ka kristiteem naw brihw wina grahmatas pirkts, un nebuhtu tee muhsu ſwehtliſ tahdu uhtrupi notu-

rejuſchi, tad tahds lehrums gan nebuhtu notiziſ. Tadeht buhtu wehlejam, ka peederigahs waldeſ muhsu ſwehtliſ un ſwehtdeenas Schihdeem tahduſ darbus aſſleegtu dariht! Sinotajs.

No Bauſkas puſes. 17. Junijā noſlihka pee Mehmeles Ruh-gum-krohga Mehmeles upē diwi behrni. Mahte bija aifgahjuſi ſitit ſtrahdaht, un abi behrni gan buhs bijuschi usgahjuſchi us plohſta. Maſakais — 3 gadus wezā puſchelis buhs no plohſta bijis eekritis upē, 6 gadus wezā mahſina buhs gribejuschi to glahbt, jo bij no gehrbusſees un lekuſi tam pakat; pehdejahs drahnas atrada us plohſta. — 25. Junijā noſlihka Zohdes Dubes-muſchās dihli ſalpa ſeewinai 1½ gada wezā behrinſch. — 28. Junijā gahja Zeraukſtes Draweneelu-mahju 15 gadus wezā gans Mehmeles upē maſgatees. Sehns bija newilſchus peegahjuſi dſelmei pa tuwu, kahja ſlihdejuſi, un ſehns, paſchā maſtei redſoht, no grimis besdibinā. Kamehr ſafkrehjuſcheem laudihm iſdewees nelaimigo iſwilkt, pagahjuſi ilgs laiks, un wiſas puheles pee atdſhwinaschanas bijuschaſ weltigas. J. K.

If Kauzemindes. Drihs jau buhs 2 gadi, ka muhsu kaimindā, Bornsmindes pagastā, tika ſanemti zeeti un teefahm nodohti — ſlep-kawa Teichmanis un wiſa beedri, kas ari muhsu pagastu nedrohſchu padarija. No ta laika mehs efam drohſchi dſhwuojuſchi, netrauzetti no ſagleem, blehſcheem u. z. nezilwekeem. Legad nu jauni nedarbi muhsu un apfahrtneſ pagastos muhsu apgabalu iſtrauejuſchi: Nakti us 9. Juliju muhsu pag. 2 faiſneeki, Kaschoks un Sermuls, tika ſadurki; pirmais dabuja duhrenu ziſkā un ohtrais wehderā. Šlep-kawa, kā dohmojams, naw nekas zits bijis, kā ſirgu-ſagliſ. Minetajā wakarā, pulksten 110s, Kaschoku faiſneeki, palaisdams Sermulu faiſneeki us mahjahn, eeroudſijis pee ſawas ſlehts kahdu zilweku ſtahwam. Abi nu gahjuſchi turp un prafijuschi, ko tas meklejoht. Blehdis neka ne-atbildeſdamas eefahzis behgt us tuwejeem alſchau kruhmeem. Saimneeki dſinees tam pakat. Pee alſchau-pudura nonahzis, blehdis draudejis ar ſcheem wahrdeem: „Nahzeet nu tik man klah,“ un paſu-dis. Saimneeki, gribedomi redſeht, kas tas iſhti tahds ir, mellejuſchi wiſu rohli, un to atraduſchi ausās. Us wiſu jautajumu, ko tas iſhti gridoht, tas aifbildenajees, ka efoht nahzis pee mitahm, bet kaunotees meitas wahrdu teikt; lai labak wiſu nemas ne-aſteekoht; riht wiſch buhſchoht atnahkt un pastahſtiht, kadeht tas nahzis. Kaschoku faiſneeki to negribedams bes iſtas atbildeſ pamet, wehl reiſ to prafijis, us ko tad tas atteiziſ, ka efoht tamdeht nahzis, ka tas ar ſaueem kaimineem lahga neſateekoht. Kaschoks panehmis no ohtra faiſneeka wiſa ſpeeki un blehdim drahſis 2 reiſ par galwu, bet ſpeekiſ pahrluhſis un ſiteiſ ſahziſ mult un pakritis. Blehdis tam uſkritis wiſu un eeduhris ziſkā, un tai paſchā azumirkli eeduhris wehderā Sermulim, kas blehdim uſklupis wiſu, tā ſa tuhdat wiſi 3 iſſchlihruſchees. Par laimi, ka abi duhreni naw bijuschi nahwigi. Kaschoks jau ſtaigā, bet Sermuls, kam wehderā vahrdurts, wehl us gultas. — Iſhi preefch breeſmu brihſcha 2 ziti muhsu pag. faiſneeki, us Jelgawu brauzoht, kahdu puſ ſerſti no Kaschoku-mahjahn pabraukuschi garom 2 brauzejeem, no kureem weens ar maiſu galwu bijis apſedſis. Blehdis abās kaiminu mahjās tiziſ iſbaidehts un nahzis teefham us Kaschokeem, kur tuwu pee mahjahn ſirgi us gani-bahn bijuschi. Kā dohmojams, tad kahdam no teem gribejis mugurā klupt. — Tāni paſchā nakti ari kaiminu pagastā, Bornsmindē, Zuglaſ ſaimneekam wiſas ſirgu-leetas efoht nosagtaſ; kahduſ ohtras mahjās wiſas ſirgu-leetas ſafeetas, bet aſtahtas, un 14. Juliju, deenā laikā, Strauta ſaimneekam ſirgs no ahbolina nosagtaſ. — Ari ohtrā kaiminu pagastā, Pomuſchā, nakti us 13. Juliju, Strimpalu mahjās kahdi 7 zilweki uſkrituschi kahdai ſauka-buhdinai wiſu, kur eekſchā bijuschi ſaimneeki un 2 puſchi. Saimneeks un weens puſiſ iſmukuschi, bet ohtram puſim meeſa pawifam no kauleem atdaufita un tas ſils-melns ſaknaibitſ. 4 no rābaineekem efoht paſhi, un tohs melle rohli. — Lai Deewa dohd, ka meera-trauzetajus drihs dabutu rohli un tee ſawu nopeſnito algi waretu ſanemt. J. F. W.-g.

If Dohbeles. Bij jauks wakars; ſaulite taifisjahs no reeteht, un pati us duſu dohdamees atgahdinaja, ka ari mums duſas laizinfch preti ſmaida. Pebz deenā karſtumu un puhlehm ari es gribeju drufku paſtaigaht Deewa plaschā, jaukā radibā. Man likahs, ka Behrses upē, lehni burbulodama, mani aizinodama aizinaja, lai ſtaigaju gar wiſas ſeedofchahm pukitehm puſchlioto kraſta malu. Un nekad nenoschelohſchu. Ka ſchim klufajam aizinajumam palkauſju. Jauka, jautra dſhwiba man if Behrses eeletjahn un grāwahm preti wehſmoja; aifmirſu daschas ruhpes, kas manu ſirdi ſpeeda, un tā nemanoht aifſneidsu wezahs Dohbeles pils drupas. Schee iſgruwuschee muhri man ſtahtſija daschu teiku if ſirmeem ſenlaikeem. Gegahjuſi pils plazi

eksfchā, wareju papreezatees, kā tagadejā pa-audse par to gahdā, kā senlaiku atleekas nepasustu, bet wehl ilgi pastahwetu pa-audschu-pa-audschm — kā firmi wehsturigi leezineeki. Gangi ap wezo pili ir teizami uskohpti, un pukites ar faweeem seedineem mums mihligi met, lai apfeschamees un dohmajam us pawaditeem gadu-sinteneem. Bet schoreis to newareju dariht, jo peepeschi redseju fawā preeskchā, it kā wezo brunineku fundes buhtu pehz gadu-sinteneem is wezahm muhru drupahm isnahkuschas ahrā, — kahdas no muhsu „Dohbeles flaitu-lehm“, kurās bij nahkuschas no dabas-mahminas isrohtatōs jaunkumōs, lai waretu, deenas darbus beiguschas, ee-elpoht flaidru, fmarschigu gaisu. — Laijanu patehrsejuschi, schikhramees. — Darischanu deht dewohs us meestinu, zelā dohmadams par wisu, kā biju redsejis un dsirdejis. — Meestinā buhdams dabuju tikai tāhdu retu zilweku redseht; — bet jo dauds zitu radijumu. Brohti tāhdu, kās mehdīs leelōs kohst un zelineku nejauki istrauzeht zaur fawu nepatihkamo lahdinashanu. Tā tad iszehlahs leels karsch ar scheem raihajeem un melnajeem Dohbeles pluschkeem. Gandrijs bij jadohmā, kā esmu Konstantinopelē, wāj zitā kahdā Turku vilsehtā, kur funi par naakti bareem apkahrt wasajahs. Pateizohs kahdai laipnai jaunkundsei, kās man palihdseja karoht pret scheem tschettkahjigeem Dohbeles breefmo-neem. — Jawehlahs, kā Dohbeles meestina polizeja luhkotu us tam, kā funi newasatohs zaur eelahm, zelinekus trauzedami. Makfashanas jeb nodohschanas par funeem u. t. j. pr. ir israhdijschahs schini sinā par it labeem lihdselteem.

Seedons.

Abgunstes Ī. krohga tuvumā notika 2. Julijā sch. g. schis at-gadijeens. Minetahs muischas ihpaschneeks pahrdewa preeskch kah-dahm nedelahm Ī. krohgu ar to turklaht peederigo axamo semi un daschahm puhra-weetahm mescha D. kām par dīmtu. Daschadu eemeslu deht virzejs un pahrdeweis nepalika weenīs prahcis. Minetā deenā esohf pahrdeweis gribejis virzeja strahdneekus fanemt kohpā. Jaunais grunts-ihpaschneeks dabuja to eepreeskch finaht un nekawejahs few tuhdal stivraku spehku salakht. Kahdas stundas wehlak redseja ari laudis tuwojamees. Pehz ihsas farunas no abeju puses, atnahzeji fahka strahdneekem wirsu dohtees, bet tapa wifas trihs reisas bes kahda panahkuma atpakał atdsikti. Lobi, kā now nahkuschi pee eeroh-tschu leetaschanas, jo tad gan bes aſins-isleefschanas nebuhtu palizis. Redsehs, kās us preeskchū buhs!

U-tis.

Kuldiga. Ohrdeenes wakārā, 15. Julijā, Kursemes gubernatora kgs, pawadihts no kanzelejas direktora von Rummela kga, tur atbrauzis; wifsch ohtrā deenā rewideerejis wifas turenes teesas un waldeis, pahrluhkojis tad sawwakigo uguns-dsehfeju heedribu, kā ari nupat pabeigto jauno sinagogu, jaunohs galas-flahrnus un lohpau-tawu, un 17. Julijā aibrauzis pahrt Pilteni un Wentspili us Leepaju.

Ir Laideem. Laidi ir majorat-muischa; bet tomehr mahju-pahrdohschana ir fahkupees, jo 5 faimneekem ir darihts finams, kād un kā sawas mahjas war dabuht pirkli. Schee 5 faimneeki gan buhs tee stivrakee pa wifus Laidu pagastu, un tā tad war zereht, kā wini, virfchanas-kontraktus peenemdami, ziteem faimneekem buhs par labu preeskchishmi. Laideneeki gan ir schē isdaudstati par „bagateem“, bet to gan ne buht newar teikt. Daschi gan ir no radeem mantojuschi, bet tee ziti turigakee pee wifas labahs semes-kohpschanas nebuhs wairak panahkuschi, kā pahrtikschana un pilnigu inventariju. Bes tam buhtu japeemin: kād no „bagateem“ faimneekem Aisputes un Grobbinas aprinkos runā, tad nedrihkf ar to mehru mehroht, ar to mehro „bagatohs“ faimneekus p. p. Dohbeles un zitōs aprinkos. — Lai-dōs pat daschi semes-kalpi ir wairak pahrtikschu un turigaki, nēkā daschi faimneeki, kā sawu dīhwibū — kā fakoh — tikai welk. Kād Laideneeki ir isflaweti kā „bagati“, tas gan pa leelakai dālai nahk no tam, kā wini ari truhkumā nenolaischahs, bet duhshigī isturahs it kā zaur to gribetu atgahdinaht, kā ir wezā grafsa dīmtee laudis. Wifus Laideneeki wehlahs, kā weenumehr waretu schim apgabalam labā finā atgahdinaht, kā ir jaunā grafsa dīmtee laudis.

No Leepajā. Jau labi ilgi pee mums tas wifus-jaukakais wasoras laiks, kās bahdes-weefus aizinoht aizina Leepaju apmekleht un Baltijas juhras wilnōs atspirdsinates. Bahdes-komisija zit ween spehdama ir puhlejusees bahdes-weefem patihkamu ustureschanohs Leepajā juhrmale fagahdaht; ir wifus plazi starp Nikolaja bahdes-namu un jauno bahdes-weefu namu jauki ar kohkeem apstahdijsi, — bet bahdes-weefu now tik dauds, kā zereja. Jo kur ween paslatees, it lohgōs zedeles un fludinajumi: „Schē ir dīhwoklis isnohmojams.“ Pehrn bij ap scho laiku dauds wairak weefu, nēkā schogad. Pehz bahdes-weefu listehm no pehrnā un schi gada redsam lihds 8. Julijam leelu

starpibu; pehrn bij 826 un schogad lihds tam pascham laikam tikai 592 bahdes-weefi atnahkuschi. Runā, kā bahdes-weefus no Leepajā atturoht dahdsiba. Warbuht, ne-esmu nemas tam pretim; ja bahdes-weefem now dauds naudas, tad jau gan ir knapa istikschana, un wišwairak tahdeem, kam leela familija. Bahdes-weefu weenreisti-gahs nodohschanas bahdes-komisija — now wiſai augstas, bet, kā jau mineju, leelahm familijahm tāhs deewegan gruhtas. Pehz no vil-sehtas-waldeis nospreestahs takses ir bahdes-weefem schahdas nodohschanas: fungam 6 rubl. 50 kap., fundsei 4 rubl. 50 kap., familijas galwai (wihrs jeb seewa) 5 rubl. 50 kap., par katru 15 gadus jeb wezakū familijas lohzekli 3 rubli, par behrnejem no 10 gadeem 2 r. Tāhs nu buhtu nodohschanas, kurās latram bahdes-weefim jamaksā, un par kā wiſch 6 reisi nedelā war musiku dīrdeht un par jaukeem gangeem pistaigates. Par peldeschanoħs juhrā jeb masgaschanohs filtaš wannās ir ihpaschhas makfashanas. Tad nahk nohmas-nauda, kās bahdes-weefem aplam dahrga: par diwi masahm istabinahm jamaksā 40 lihds 50 rubli par mehnēsi, kurās tikai tāhs wiſu-waijadsigakas istabas-leetas atrohdamas. Isnohmatajeem ta labakā pelna; wini makfā namu ihpaschneekem par tāhdu mahjokli par gadu 150 rubli, ja mahjoklis apakch-tahschā atrohdahs; augsch-tahschā — 80 lihds 100 rubli. Pahrtikas leetas, kā gala, sveests u. z., pat lees-lakās vilsehtas nebuhs dahrgakas, kā pee mums Leepajā. Mahrzina sveesta makfā lihds 45 kap., wehrschā-gala no 15—25 kap., neschah-wetas plekstes (butes), ja dauds mas prahwas, 6—7 kap. gabala. — Kamehr peldeschanoħs juhrā sahkupees, ir lihds schim 6 personas noslihkuschas. Peldēht nemahzedams, dasch eebreen par tāhlu juhrā; wilnis nahk un eraui to wehl dīlak uhdeni, un heidsoht tam — juhras dibinā janogrimst, kamehr straume to weenā jeb ohtrā juhras malā ismet. — Kā jau zitās leelās vilsehtas, tā ari pee mums vēhdejā laikā ir beeschi ween uguns-grehki bijuschi. 30. Junija rihtā nodega weens nams aif vilsehtas dāhlsa lihds pamatam. Nesinu teikt, kamdeht muhsu uguns-dsehfeji kahwa naminam nodegt. Kad es to uguni redseju, un ari uguns-dsehfeji steidsahs, stahweja wehl namina weena seenas puſe wesela. Kad feenu buhtu isgahuschi, tad tak malka buhtu bijusi. Scham mehnēscham fahkotees nodega ne fen usbuhwelts, jauns ellas-fabrikis. Uguns-dsehfejeem gruhti nahzahs us tureni laikā nosteigtees, jo sprizes zaur Jaun-Leepajā nebrugetaħm eelahm newareja deewsgan ahtri us preeskchū tākt, un tāhda wihsē wifa fabrika eetaise valika leefmahm par laupijumu. — 17. Julijā esah-schahs Annas-tirgus us wezā tirgus-platscha. Bohdes un trauku-pahrdeweji ir labā flaitā; daschi wehl 18. Julijā zehla bohdes. Ari tū-mediu-rahditoju mums netruhkf; schē redsam zirkli, gimnastiku, panoramu un museju, par kā nahkofchā reisā plaschaki paſinoſchū. Tikai laiks now preeskchū tirgotajeem labs, jo schodeen pret pusdeenu fahka leetus spridstāht, un pehz pusdeenas pastarpam labi nolija.

Kemerōs ir lohti dauds tāchusku; tādehli teem, kās tur usturahs, lohti jaſargajahs, kā netiku zaur tāhm nelaimigi. Pahris nedelu atpakał eekohda kahdam fungam giftiga tāchusku; breefmas bijuschas leelas; bet kahds dākteris, kās Kemeru awotōs usturahs kā weselibas mekletajs, wiku isglahbis no leelajahm nahwes-breefmaħm.

Pahstamee Ainaschneeki: juhrskohlotajs Dahls, fugu-ihpaschneeks Weide, un fugu-kapteinis Raudsep — ir farikloj-schi schoneli „Franzisku“ us sveju tāhlu juhrā un, kā „Rig. Ztng“ sino, pirmdeen, 21. Julijā, pulksten 3ds pehz pusdeenas, isbraukuschi no Rihgas ohstas. Preeskch fawa noluha wini peenehmuschi tāhdu tāhjuhras svejneeku is Anglijas, un aypahdajuschi no turenes wifus wajadfigohs riħkus. Pa preeskchū wini gribiht mehginatees Rihgas lihks. — Tas ir pirmais tāhds fugs, kās isbrauzis is Baltijas ohstahm. Wehlam wixam labu felmi!

Krohna Leijas-muischā is pagasta-lahdes ir pasuduschi daschadi naudas-papiħri, 3100 rubl. wehrtibā. Bidż. pub. awise Nr. 82., wifus schohs naudas-papiħrus un winu nummurus pefau-dama, atgahdina, kā buhs fargatees no winu pirkchanas.

Rehwales ohstā bij 12. Julijā rets atgadijums: Kohlwilnu islahdejoh, strahdneeli isbihjuschees eraudsija 4 pehdas garu tāchusku. Nabaga kustoni, kās til laimigi bij atbrauzis no sawas tāhlaħs teh-wijas lihds schenjeni, strahdneeli nosita, un pee tam tā ūdāsija, kā gan gruhti nahkfees winu kaut kahdā musejā wehl usglabah.

Jekaterinoslawas gubernā, laikam aif leelā karstuma (40° R.), iszehlupees koleoram lihdsiga flimiba. Slimneeli dabuħn kampju, wemfchana un zaur-iżu. No 4 faslimuscheem 1 jau miris.

No ahrseemehm.

Wahzija. Par faweenotahs leelwalstju flotes wirswadoni Turku uhdendis, ka daschais awises apgalwo, tikkhoht eezelts Wahzu krohha-prinshha ohtrais dehls, prinjis Heinrichs, kas schim brihscham no fawas zeloschanas ap pafauli brauz mahjās us fuga "Prinzis Adalberts", un ne sen nonahzis Kapstāte, Deenwidus-Afrikā. No turenes tas braukis bes apstahschanas lihds Blimetai (Anglijā) un Augusta beigās nonahks Kihlē.

Italija. Bahwests nodohmā safault wispaixigu basnizas-fapulzi (konzilu). Kā finams, longils 1870. gadā, kas peenehma jauno mahjibū par pahwesta nemaldibu, dehl kara iszelschanas starp Wahziju un Franziju isschirkahs, bes ka tas buhtu pilnigi pabeidsis fawus darbus. Tadehk Leos XIII. eeskatoht par wajadfigu safault konzilu no jauna. Kā dohmā, konzila swarigakais usdewums buhs — apspreechana par basnizas- un laizigahs waras norohbeschofchanu, par kuru Wahzijā iszehlahs niknais kulturas karsch. Daschi dohmā, ka ari nemaldibas mahjiba tikkhoht no jauna aiskustinata; bet tas masak leekahs tizams.

Franzija. Franzuschu wirsneeku suhtischana us Greekiju ir aptureta. Kā finams, Wahzija taifijahs fawus wirsneekus suhtihit us Konstantinopeli deht Turku kara-fpehka pahlaboschanas, un Franzuschu wirsneeki atkal gribija pahlaboht Greeku armiju. Daschi jau bishahs, ka gaidamā karā starp Greekiju un Turziju ari Wahzju un Franzuschu wirsneeki nestahwetu weens ohtram preti, un ka no tam ne-iszeltohs eenahds starp Wahziju un Franziju. Kad nu Wahzju waldiba pastnoja, ka wina faweeem wirsneekem ne-atkaujoht dohtees us Konstantinopeli, eekams Berlines konferenzes spreeduma leetā nebuhschoht panahka skaidriba, tad Franzija negrigeja dariht zitadi, lai winai nepahrmestu, ka wina weena pati lausch neutraliteti. Tā tad ari Franzuschu wirsneekem bij japelek mahjās.

Anglija. Gladstons faslimis ar asinu fasleefchanu kreisajās plauschās un drudsi. — Gladstona ministerija zaur nelaimi Afganistāne buht naw satrizinata; jo weenahrt katriis fajehds, ka pee winas wainigs Bikonsjelds, kas Afganu leetu eejaugis, un ohtkahrt Gladstonam preeksch fawas ahrigahs politikas ir ihpaschi leels balsu waitums parlamentā. — Keisarene Eiščenija ir no Zulu-semes 15. (27.) Julijā atkal pahrbraukusi Tscheiselherstā.

Turzija. Turzijas preekschlikums, safault Konstantinopelē jaunu konferenzi deht Greeku rohbeschu jautajuma isschirkchanas, ir no leelwalstihm atraidihts, kaut gan Wahzija un Austrija no eefahkuma tam peekrituschas. Leelwalstis weenojuvhahs, misadā wihsē atfīht Berlines konferenzes spreedumu schai leetā par galigu. Ja tadehk Turzija pehdejā azumirklī wehl ne-apdohmajahs, tad leelwalstju koh-pigahs flotes suhtischana us Turku uhdeneem nenowehrschama.

Afganistāna. Waj Angli warehs Kandaharā turetees, tas tagad swarigakais jautajums. Kandaharas eenemshana zaur Ajub-Kanu buhtu sīhme preeksch wīsem Afganeem, fazeltees us kari pret Angleem. Bes tam ja-eewehro, ka Kandaharā atrohdahs leeliski karamaterijala- un baribas krahjumi, ka ari dauds Anglu flimneku, seewu un behrnu. Waj Anglu spehks Kandaharā deenīgan stipris preeksch pretoschanahs, un kā tur Angleem schim brihscham eet, par to paschaj Anglu waldibai naw finu, jo telegrafa faite ir pahrrauta, un kahds wehstnefis, kuru pehz nelaimes finas majors Sendemens us tureni no-fuhtijis, war buht atpaka tik pehz 10 deenahm. Turpretim par Kabulu un zelu us tureni — ne-esohf ko bihtees. — Achmeds Ajub-Kans (jeb Ejub-Kans), Kandaharas kaujas uswaretajs, ir nelaika emira Schir-Alija ohtrais dehls, atzeltā emira Jakuba brahlis. Ajubs peedsimis 1848. g., un tā tad 32 gadus wezs. Pebz wina brahla Jakuba apzeetinashanas zaur Angleem (1879. g.) Ajubs tika issaults par Heratas emiru. Kā redsams, winsch ar Heratu negrib buht meerā, bet laikam grib dabuht fawās rohkas wīsu Afganistānu, tadehk winsch wispirms greesees pret Kandaharu, no turenes isdīht Anglus. Pebz tam winsch warbuht ismehginatu fawus spehkus pret Abdurachmanu, ja abeem ne-isdohtohs falihgt fawā starpā par Afganistānas dalishchanu.

Wisjaunakahs finas.

Jelgavā, 29. Julijā. "Herolds" fino: 24. Julija wakarā gribija reiħra pahrluhs Silijs Wasilij-Ostrowā, Pehterburgā, ar tuvaka nama dwornika un schweizeri valihgu, fanemt zeeti 4 jaunus, schaubigus zilwekus. Bet weens, no Silijscha vashtis, pretojahs un 3 reisas schahwa ar rewolweru; dworniku eewainoja weegli, bet schweizeri nahwigi, tā ka naw zeribas, ka at-wefeloses. Kaundari fanehma zeeti; tee 3 ziti isbehds, bet tika atrasti un

ari fanemti. Zif is dascheem wahrdeem nomanams, kaundaris ir sozialists. — **Waldoščā senata** ihpaschā komisija, kurai ja-isstrahdā instrukzijas preeksch svehrinato listu fastahschanas, tā fino, usstahdijsi schahdus pamata likumus: 1) Listes ir usnemamas personas ar augstaku, wideju un kaut-kahdu mahjibū; 2) seħdeschanas laiks pa-ihfinajams, un 3) naudas- un zeetuma-strahpes eewedamas preeksch teem, kuri rauga atrantees no fawā veenashuma. — **Finanzministeris**, generaladjutants Greighs, drishsumā doħschotees us Baltijas gubernā, pahrluhkoħi Rihgas, Wentspils un Leepajas ohħtas, tā ari pats pahrlēzinatees par nodohmato Wentspils-Tukuma dħelszelu. — **Us leelajeem manewereem**, kurus Augusta mehnexi meħds notureht Rihgā un winas apkahrti, schogad buhschoht pats turenes fara-apgabala pahrvaldneeks, generaladjutants grāħijs Todleben. Winu gaidoht Rihgā ap 12. Augustu. — **Waldneku fabraukschana** Ischlē, Austrijā, schinis deenās gaidama. Tur eeradisees ne ween Austrijas un Wahzijas keisari, bet ari Rumelijas un Serbijas fiti. — Tā, ka Serbijas firsta-pahris tur jau atbrauzihs. — **Karpatōs**, tā is Statiborās fino, trihs deenas no weetas lohti stipri lījis, tā ka Oderas upe pahrylūħdu vahr krassteem. 20 — 25 fahdsas pawisam, 15 pa dalai nophstitas. Skahde besgaligi leela, bet wehl naw nosverama. — Anglija gressh atkal mairaf azis us Iħru-semi; leekahs, ka tur fahk stiprik ruhgakht; jo — tā runa, tad us turen nosuhtiti 1000 juhras-saldatu. Waldiva bħiħħahs no nemeereem. — Bet apakħnamā Förfers fazis, ka naw teesa, ka waldiba baidotees no nemeereem Iħru-semi. Tur pawairojoh karspēku tik tamdeħħ, ka daschi tehwini dorch waras-darbus, un lai eedfiħwot-tajeem buht uſtiziba us waldibu. — **No dauds puſehm gaida**, ka Turzija Montenegrīas jautajumā isplidhs leelwalstju pagħrefschānu, us ko tad laikam waldibu spreedumis notiks pahrgħoħschanas, kas zehlu fahs zaur to, ka Franzija un Anglija manami tagad iſturaħħis zitadi weena pret ohtru. — Greeku tehnifh safauz tautas-wieeneku fapulzi us 27. Augustu (8. September). — **Belgijas tehnina** meita, prinze Stesanija, tā finams, ir faderinata ar Austrijas krohha-prinzi, erzherzogu Rudolju. Tā tā nu bruhigans ir bruhħes braħlens, tad preeksch winu laulibas pehz kafolu basnizas likumeem bij wajadfiga pahwesta attaħschana. Tagad, tā fino, schi attaħschana dohta no pahwesta.

Kuga fadrupschana us Baäma smilshu-bentka.

(Beigums.)

Saulei lezoht kugineeki fahka laħpiħt fadragato laiwi, un wi-neem tas ari labi isdewahs. Burderi kgs nu man fazija, ka leitnats ar matroscheem isbraukschoh palihga melleħt, bet pats palikschoh at-pakał, zaur kam gribiħt peerahdiħt, ka winu nodohm's ne-esohf muhs atstahħt weenus us falas. Kahdu fuki dabujuschi, matroschi un leitnats atbraukschoh un nemħschoħt muhs liħdsā. Winsch gribiħt muhs fargħaq zif spēħdams, bet Monti kgu jau newarejis glahbt; meħs paschi to waroħt apleżinah. Pret wakar kugineeki ari aħsbrauza. Salamanam wajjadseja liħdsā braukt, bet zaur steigħchanohs un bahrħanohs winsch bij neħħamnihs palizis atpakał. Garam eedams, Salamanis man eetħxu ksejja auffi fħobbs wahrdus: „Es fargħa fħobbi Arjetu,” un tad aħsgħajha leeħem fohleem proħjam.

Kapeħz Burderis pats neħrauza fuki melleħt, zitu kahdu faww weetā atstahħħams; kapeħz Salamans mani darija usmanigu deħħi Arjetas fargħanahs, un kapeħz Salamans palika atpakał? Tas wihs man leezinaja, ka kapteinis doħmaja us kahdeem bresħmas-darbeem. Waj tad winsch flepensi nepprezzajahs par fuga fadrupschānu? Waj tad us wina fejjas nebix preeks redsams, kad Monti kgs tapa ċerauts juhrā? Es biju stipri par to pahrlēzinahs, ka kapteinis muhs trihs għib no-għalinaħt, lai neħħuħt neweena, kas wixu waretu apfuħdseħt teefas preeħschā. Un winsch wareja leħti muħħu d'sħħibħi doriħt galu, jo winam bij bresħmigħi dunzis un pistoles, bet mums nebix neħħadha eeroħ-tħa. Es apneħmohs buht usmanigs un ne ażi negħżejt. Arjeta, liħdsiga mirejji, bij kahda alā eenesta, un Julija winu apkohpa. Alas tuwumā aħi kahda klints-bluka es apġulohs; no turenes wareju neħħamnihs alas ee-ejja-mo weetu brangi redseħt. Es ne-eemigu; nomohdā buħħħams gaidi, kas nu iħsti buhs. Pee wiħħażżeha tsħabesħħanahs farahwħohs, un fids fahka bailiġi puliex. Tā aħsgħajha dasħħas is-bailu-piñnas fundas. Us reis isdīr idu tsħabesħħanu. Is-kahda klintsplaiħas parahdiżahs kahds wiħriżi, kas tuwojħahs Arjetas alai. Tas bij — kapteinis Burderis! Es iħsru kohħi, jo mana fids pareddseja bresħmas. Kapteinis tuwojħahs alas zaurumam lohti usmanigu; pee katra fohla palika stahwoħt; klatijahs wisapkahrt un klausijahs. Jau bij pee olas. Es aħtri usħħażuħħas un winam il-luġtan peggħi no pakka, gribedħħas winu fagħrabt, gar semi nofweest un apzeetinah. Jau gribi ġu kapteini fakti, tē ċerauds Salamanu man blakam stahwam. Bet par nelaimi kapteinis muhs abus pamanija. Nehgeri ċċeraudsijis winsch fahka laħdeħt, un azumirklī noriħ-beja schahweens is-kapteinia pistoles, un Salamans notrita pee man-him kahjeh; wina pehdejee wahrdi bij: „Kung, glahbeet, glah-beet Arjetu!!”

Slepławam uskrist wirsu, ohtro pistoli israut is wina rohkahn un winu pee semes gahst — bij azumirkli isdarihts, bet winsch is ma-neem nageem isgreesahs, uszehlahs un eegrudha man dunzi plezā. Gribaja mani pawisam nodurt, bet es wina rohku falehru, nasi is tahs israhwu un aissweedu, paschu pee semes nogahsu un gribaju sa-feet, bet winsch turejahs stivri pretim. Winsch libdsinajahs wišnik-nakajam svehram; gresa sohbus un steneja; bij nopojoes, un no manahm stiprahm rohkhm turehts — un newaredams man neka dariht, raudsija mani ar sohbeem lohst. Es faku, tas bij zihnijsch us dsih-wibun — nahwi! Arjeta un Julija, kas mani nebij pasinuschas, aissbehga. Winas buhtu warejuschas man dauds ko palihdseht, bet nu bij weenam pascham jazihnahs ar scho negantneku.

Biju jau deewsgan peekus; asinis tezeja, un maniju, ka spehki fahka sust. Genaidneeka rohka schaudsa manu kalku, un es dohmaju, ka buhs gals klah. Tan brihdī eeraudsju kahdu melnu rohku, kas Burderi no manim norahwa. Mums isdewahs safeet slepkawu, kas schuhza ka tschuhfska un gribaja stiprohs strikus faraut. Bet wisa spahridschanaahs bij par welti.

„Tagad!“ Salamans fazija, „naw wairs ko bihtees!“ — „Bet Tu efi eewainohts, Salaman? Barohdi jele man to weetu!“ — „Nekas nekaitehs,“ Salamans teiza, „man ir zeeta galwa; lohde tik dabuja galwu skrambaht. — Bet, kungs, es dsirschu kleedsam, es dsir-schu Arjetas hafsi!“

Mehs abi tezejahm us juhrmalu un dsirdejahm Arjetu aiss preekeem schuhkstam. Gandrihs negribiju tizeht, ko fawā preekschā redseju: Arjeta bij apkampta tehwa rohks, un par winas bahleem waidsinem riteja preeka-asaras.

Monti lgs bij usnemts no kahda kuga, kas weenmehr braukaja ap Baäma smilchu-benkli, lai glahbj nelaimigohs fugineekus, kuru kugi schee beeshi ween tapa fadausiti. Tas pats kugis bij ari tohs no Burderi issuhitiths matroschus usnehmis. Breefmiagis Burderis un wina beedri tila eeflohditi kuga apakfchruhmē, un pehzak eelkli pil-sehtā zeetumā. Prozeze tapa schini lectā tuhlit usfahkt. Smiltihm pilditahs muzas un kastes, kuras wehl atrada fadrupuschā kuga dibinā, bij pilniga leeziba. Burderim bij nahwes-strahpe nospreesta, bet winam bij laimejees isbehgt if zeetuma.

Ko lai wairak stahstu? Arjeta ir mana mihi laulata draudsene; Monti lgs pawada fawa muhscha-wakara deenikas pee mums, faweeem behrneem, un Salamans, no fawa neganta lunga wakam tizis, ir muhsu ustizigais draugs un fulainis. Daschreis wakarōs kohpā fehdedami wehl peeminam tahs breefmiagis deenas un fundas kugi, us Baäma smilchu-benkli un us weentuligahs falas; bet ari peeminam brihnischkligo glahbschanu, ko Deewē mums schehligi preefuhija — paschā laikā.

Ruhkis.

Par Egipti.

(Stat. № 23.)

„Ti“ kapi.

„Ti“ bij eewehrojams wihrs 5. dinastijas laikā. Winsch bij Lehnina adjutants, wina ustizamais draugs un labakais padohma-de-wejs. „Ti“ bij par usraugu pee ikkatra swariga walsts- un Lehnina darba. Pee kara-spehla bij „Ti“ wahrods no leela swara. Daschuh brihd tapa „Ti“ zeenihts gandrihs tpat kā deeweklis. Winsch nebij ne no kahdas augstas kahrtas, bet bij til zaour gudribu finajis peeglau-stees pee Lehnina. Wehlak winsch apprejeza kahdu Lehnina radneezi, zaour ko dabuja augstas kahrtas gohdu. Wina dehli, Ti un Tamuz, tapa mahtes augsta dsumuma dehl faukt par printscheem. „Ti“ kapi atrohdahs ne taht no Apis kapeem. No ohras ir tpat schee, kā ari wini apsfhti no smiltihm, un til masa gatuwite wed us leiju, kahdā tschetkantigā kambari. Schini ruhmē jeb kambari atrohdahs 10 kalku- un 2 farkana granit-akmena stabu. Us weena staba ir „Ti“ nobildehts, zilweka leelumā, ar ihseem swahrkeem un needru rohka turoht. Pa labo rohku ir us seenas nobildejumi, kā Egipteschu upureja faweeem deewekleem. Bes tam ir wehl redsamas leelas biles, kā Egipteschu baroja fawus lohpus, kā p. v. gohwis, sohvis, pihles, baloschus u. t. j. pr. Pehz tam eegahjahn seeweeshu kapu-kambards. Tur redseju buhwzirwus, lahystas, sahgas, ehweles, wihles u. t. j. pr. Ari redseju glahschu-puhtejus, akmena-zirtejus un grameeretajus. Bij ari kahds vlahwejs ar zirpi rohka, pahr kuru bij rakstiks: „Plau-sim til eenahkuschus kweeschus.“ Ne taht ir nobildetas 36 seewas,

nefoht daschadas leetas. Apakshā stahw rakstiks, kur latras seewas dsumtene, waj Augsch- jeb Leijas-Egiptē, tpat ari zeemu wahrdi. Schihs seewas noslomejoh „Ti“ mantibu, jo katra seewa efoht no zita zeema, un wisi schee zeemi peederejuschi warenajam „Ti“. Wis-skaistakais bij tas kambaris, kur „Ti“ pats ir paglabahts. Tur bij redsama eeksh akmena eegreesta leela laiva ar airtajeem, un weena sehgele ar schahdu wirsrafstu: „Mehs nahlam no rihteem, doht gohdu taisnjam „Ti“, kas eemahjo fawa lunga firdi.“ Pee durwiham bij redsami ehsetu-dsineji ar wirsrafstu: „Slinko waijag fist, tschaklois eet pats.“ — Bes tam redseju weenu bildi, kas israhdiya, ka 5. dinastijas laikā wairs nepeeluhds krokodilus, jo bilde israhdiya krokodilu jakti.

Abu-Sergē jeb Marijas basniza.

Schi leeliski apmekletā basniza atrohdahs Bez-Kairo datā jeb tā faultā Babilonē. Babilones wahrdu dabuja schi pilsehtas dala tad, kad Perseeschu Lehninsch Kambises uswareja Egipti, 28. dinastijā. Perseeschu kara-deenestā bij dauds Babiloneeschu, un schee us-zehla fawas testis tai weetā, ko wehl tagad nosauz par Babiloni. Gadi atkal aistezeja; Egipte pedsihwoja labas un launas deenas, bet Babiloneeschu pilsehtas dala, par kuru waldija ihpats kungs, un sem kura waldibas tee jutahs laimigi, palika ne-aiskahrt.

Beidsoht ari wineem tuwojabs tas brihdis, kur waijadseja pere-seht kara trohksni un pasaudeht fawu ihpasho waldibu, jo kalis Omars kahroja scho pilsehtas dalu dabuht fawōs nagōs. Babiloneeschig gan turejahs zil spehja, tomehr waijadseja padohtees leelajam kara-spehkom. Nu bij wisa paschwaldiba pagalam, un atlka tik ween wehl — Babilones wahrds. — Schai dala ir Marijas basniza.

Minna Freimann.

(Turpmak wehl.)

Mihlo Ohfchkerā papin!

Dauds esmu lajjis un dsirdejis par „gaifmu un gaifmas sta-reem“, kas isplatahs par muhsu mihi Latviju. Kreetnis tauteetis buhdams, par to lohti preezajohs. Bet man rahdahs, ka schi gaifma wisur wehl naw atspihdejusi, jo rohnahs tahdas weetas, kur wehl tum-fiba walda. Tamdehl Lew pastahstischu, ko pats esmu pedsihwojis: Kad biju mass puika, masaks neka tagad, tad Tu, papin, man pah-nesi diwi masas grahmatinas ar scho wirsrafstu: „Punktir-grahmatina“ un „Kahrschu istahstischana“. Grahmatinas eeslatijees atradu, ka buhs man laikam derigas, jo bij ko pafmeetees un walas-brihschōs ko papreezatees. Bet tagad man ir us schihs grahamatnahm lohti launs prahts. Kamdehl? to tuhlit fazishu. Esmu usgahjis Latvija „pee-auguscas seltenites“, kas pee schihs grahamatnahm perekahs ar wisi firdi un dweheli, jo faka, ka efoht grahamatas, kurās slehp-jotees dīlas un winahm nepeezeeshami waijadfigas gudribas:

Pirmkahrt waroht dabuht finaht, kahds winahm buhfchoht bruhlgans;

ohtrkahrt waroht ispunktireht jeb isdabuht, kā buhs apeetees ar jauneem puijscheem, lai wineem patihk, un

trefschkahrt grahamatinas isskaidrojoh wisu to, ko sapni redse-juscas.

Kad nu grahamatinahm tahds brihnischkligs spehks, tad kahdas jaunawas tahs tura til augstā gohdā un zeenā, ka pat par nakti no grahamatinahm neschkirahs, bet tahs glabā apaksh pagalwja. No jauneem sapneem, un ari kahdu reissi no breefmegeem murgeem atmoh-duschahs un meegu is azihm isbersuscas, schihs jaunawites-seltenites iswelt grahamatinu is pagalwja un fahk mekleht, schihs un „punktireht“. Tas ir wiu virmais rihta-darbū; tee wiu rihta-pahtari! Tur, kur tahdas leetas rohnahs, „gaifma“ gan war stahweht us papihra, bet nespīhd firdis. Tu, mihi papin, labi fatezees ar tehweem un mahtehm; gahdā par to, ka tikkab wezaki buhtu usmanigi us fawahm meitinhahm, ka ari faijneeki un faijneezes us fawahm gahjejahm, lai jele nenokawetu fawu laiku ar tahdeem neekeem un ne-nodohtu fawas firdis mahau-tizibai. Ka schihs minetahs grahamatinas ir farakstitas — ne wis preefch pafredeschanas, kurai buhtu jatiz, bet preefch beswainiga laika-kawekta un walas-brihschu pawadishanas, to jau grahamatinu preefch- jeb eewedamee wahrdi paschi faka.

Par schihs nebuhschanas isnihzinafchanu puhlees zil spehdamas ari no fawas pusēs Taws krusdhehs

Jaunais Ohfchkeris.

Peelikums pee Latweefchu Awischu Nr. 31.—1880.

Rahditajs: Kulamo maschinu finā. Semkohpjeem jagreesch uj lohpeem leelaka wehriba re. Par zik gadeem war atkal ahbolinu seht re. Kahdi sīrgi vasaule re.

Kulamo maschinu finā. Disch-Gramsdā eedishwo fmalks kalejs, Latweetis, Ferdinand Grundmanis wahrdā, kas lihds schim jau esohf kahdas 64 kulamahs maschines taisjīs, gan ar, gan bes falmu restehm. Preefch maschines waijagoht 4 lihds 6 sīrgu. Rihgas istahdes komisija esohf Grundmana lga maschines atsinusi „par labahm un derigahm“. — Wehlamees, ka Grundmana lga maschines jo wairak eweestohs tais faimneebas, kuras war likt pee maschines 4 lihds 6 sīrgus, jo zaur tam labs gabals naudas paliku Kursemē. Grundmana lga adrese ir fchi: H.C. Maschinenbauer F. Grundmann in Groß-Gramsdon pr. Eisenbahnstation Preekuln.

Pehz Sinotaja.

Wifus tohs faimneekus, kas pee kulamahs maschines war likt tikai 2 sīrgus, mehs daram usmanigus us Flöthera stift-maschinehm, kas ir dabujamas pee Zieglera, tikkab Rihgā, ka ari Leepajā.

Semkohpjeem jagreesch uj lohpeem leelaka wehriba, neka lihds schim.

(Stat. № 27.)

Jau esam fazijuschi, ka zaur prahfigu lohpu baribas audsefchanu semkohpis sper pirmo swarigo sohli no wezahs ruhpju pilnahs faimneebas jaunā besruhpigā nahlamibā.

Tomehr wišlabakā lohpu baribas audsefchanu newar semkohpi padariht laimigu;

lohpu baribu waijaga ari pareisi isleetaht, t. i. to pahrwehrst mehflös un naudā.

Bet ka tohp wehl tagad daschās faimneebas isleetata lohpu bariba? Us fcho jautajeenu waram atbildeht: „tohp nepareisi isleetata!“ Lohpu baribas nepareisja isleetaschana, jeb, ihsti faloh, isschkehrdeschana, zekahs no tam, ka lohpus lahgā netura un nemitina. Jafaka, ka par sīrgeem katrā faimneebā gahdā, un tohs pareisi aptohpj; ari par aitahm tohp gahdahts, ka peenahkahs, it ihpaschi seemā, kur tahm nekad netruhkfst wišlabakā feena, un pat zuhkahm netruhkfst deewšgan labas baribas. Bet ka istahw ar gohws-lohpeem?! Tee tohp usluhkfoti ka bahreni, kam japahrteek ar to, kas luteklisheem neder. Tas lohps, kas patehreto baribu wišlabak aismalkā, naw — ne sīrgs, ne aita, ne zuhka, bet ween-weenigi laba peeniza gohws.

Gohws-lohpus waram usluhkfot par faimneebas fabrikeem. Tāpat ka bagatajeem pilsehtneekeem ir sawi fabriki, ar augsteem flurstoneem, kas teem eenees daschu labu rubuliti; tāpat ka bagatajeem muishneekeem ir sawi alus-un brandwihsna-bruhschī; tāpat ari ir, pehz muhsu dohmahm, katram masam semkohpim stalli sawi dīshwi peena fabriki, lai gan ne ar augsteem flurstoneem, bet gohws-lohpu weidā. Schohs peena- un mehflū fabrikus waijadsetu katram semkohpim, lai tam buhtu leela, widuweja jeb masa faimneebā, pareisi zeeniht, un ewehroht dabas likumus, pehz kureem lohpi ja-apwaislo, ja-audsina, jakohpj un jabaro. Ja semkohpis lohps sawus lohpus tā ka pee-

nahkabs, tad tas atsīhs gohws-lohpu ihsto wehtibu, saweenoħs sawās mahjās fainneeziħu ar ruhpneezibū (industriju), atklahdams bāgatako fainneeziħas peñnas-awotu. Semkoh-pim ja-apdohmà, ka wina lohpu baribā gul dauds naudas, un waijaga usluhloħt fewi pa-fchu kā pahrdeweju un sawu gohwi kā pirzeju. Ja semkohpīs to atsīhs, tad pateesi għadha, ka stalli buhs tilkai taħdi baribas „pirzeji“, kas labi aismalka; jo ir-faprohtama leeta, ka gohws, kas doħd par gadu 1500 stohpu peena, patekreto baribu aismalka dauds labak, nekk tħadha gohws, kas doħd 700 liħds 800 stohpu peena.

Lai f'ho fwarigo un eenesigo ruhpneezibas dalu fainneeziħab ċo labak waretem pamudinah, pahrspredifim par gohws-lohpu d'sħiwib, pee tam eewehrodami, kā wiślabek lohpu bariba buhtu islectajama.

S'ho pahrspredumu waram eedaliżt 5 da-las, un prohti:

- 1) apwaifloħchanā;
- 2) audfinasħanā;
- 3) mitinasħanā;
- 4) kohpsħanā;
- 5) ihpaċċibu eedsimħanā.

1. Lohpu apwaifloħchanā.

Ar apwaifloħchanu fahkabs gohws-lohpu d'sħiwiba; gohws eelschikka daba un aħriġa iß-ħallata fħabw d'sħiwā fakarrar ar apwaifloħchanu.

Tāpat kā buhwmeisteris, pirms tas fahk uż-żejt jaunu ehku, paprekejk apspreech un pahr-dohmà buhwes risu, veħaż-żuras ir-ekla żelama, tāpat semkohpim ja-pahrdoħmà fawa peena fabrika riċa, jeb ja-apdohmà, kahdu gohwi għrib dabuħt no f'hihs apwaifloħchanas. Bet f'ho tik fwarigo leetu, prohti, kā zaur labu apwaifloħchanu toħp iliktis nahkamai lohpu pa-audsei labbs pamats, eewehro daschi semkohpji lohti — pawirfsħus.

1) Ne buħt nerwajja f'gox: kā zaur eedsimħanu pahreet us lohpu pehz-nahkameem it wiħas — tikkab labas, kā ari fliftahs ihpaċċibas, tikkab laba, kā ari flifta aħriġa iß-ħallata;

2) kā labbs loħps ar labu lohpu apwaifloħts atness labus telus;

3) kā flifts loħps ar fliftu apwaifloħts atness fliftus telus;

4) kā abu wezaku ihpaċċibas eedsimst ja-najeem. Tapeħż waiflas-bullim waijaga buht no wiślabakħas fuga, jo bullis war pahrħaboħt, bet ari famaitaħt wiħus loħpus. Weena flifta gohws maš kō flakħd, bet flifts waiflas-bullis famaita wiċċu nahkamo lohpu pa-audsi;

5) kā apwaifloħchanā nedrikħist notiħt pee tahdeem loħpeem, kas ir-tuwi radi, jo zaur tam i-snibħiħt weżo lohpu labħas ihpaċċibas, kā labbs augums, peens un augħidha.

Pahrħabofħanas lohpu audseħħanas finn war isħariħt waj nu zaur tam, ka tura skaidru lohpu fugu, jeb fajauktu. Schiħs diwi leet-tas waijaga eewehroħt katra kreetnam semkoh-pim, jo maldixxhanohs pee lohpu apwaifloħchanas newar weħlak tikkrihs wairi pahrweħrist par labu.

Skaidraħs lohpu fuga, nahl no apwaifloħchanas ar taħs fuga loħpeem, kam ir-weenadas ihpaċċibas. Mum's ir-peena- un gaħas-lohpu fuga; peena fuga loħpi pahrweħr f'apħekst baribu peenā; gaħas fuga loħpi doħd masak peena, bet barojaħs jo labi, dauds gaħas doħdam.

Fajauktu lohpu fugu fużżam taħdu, kā zeb-lu fees no diwi neweenadahm lohpu fugahm.

Labas fuga loħpus fapirkit ir-gan tas ih-fakais, bet ari tas dahrġalais jeftu, jo labas peenizas gohwis makkha dauds naudas, un nawi wiċċi tħalli dabujamas.

Leħtak, rahmak, un heidsoħt tatsħu jo droħ-sħak war peetapt pee labeem loħpeem, kād pa-schi audfinam. Apluħkofsim tapeħż weħl di-wi jo fwarigas leetas, kas pee tam ir-ja-eewehro:

1) ja-eegħidha labbs waiflas-bullis no labas peenizas goħwu fuga. Bet buli nebuħs ilgaktureħt kā 3 gadi; tad-atkal ja-eegħidha jauns waiflas-bullis, un

2) preekkx atfekkisħanas ja-is-mekkli wiśla-bakee teki, no labakajahm goħwihm. Ja teki buħtu ja-phekk, tad ja-phekk tikkai tur, kur war-droħschi zereħt, kā dabuħs pateesi labus.

(Turpmak weħl.)

**Par zik gadeem war atkal abbo-
linu feht tai paschā laukā?**

Schis jautajums buhs peeskaitams pee teem swarigakajeem semkohpibas jautajumeem, jo zaur tam, ka muhsu aramā seme ir eedalita wairak laukds, un mehs wif ahbolinu fehjam, ir muhsu semkohpiba pa leelai dala eegrohsita us ahbolinu. Kad graudi u. t. j. pr. ir waijadfigi sawā finā, ta aridsan ir ahbolinsch nepeezefchami waijadfigs — sawā finā. Kad ahbolinsch kahdu gadu naw labi isdeweess, tad graudi ayzirkni to manidami mana. Ta tad gan buhtu ja jautā, „par zik gadeem war atkal ahbolinu feht tai paschā laukā?“ Daschi us tam atbild, ta fakoh, us labu laimi; weens faka par tik un ohtris atkal par tik gadeem. Wispahrigi us mineto jautajumu newar atbildeht ar kahdu gadu-skaitu. Jautajums ir zitadi ja-isschir. Mehginasim to dariht!

Katriis augs grib sawu baribu. Ja nu augs scho baribu semē atrohd, tad winsch isdohdahs; bet ja augs scho baribu ne-atrohd, tad winsch panihkst. Tas ir tāpat, ka pee kahda firga: kad firgs peekus un nedabu waijadfigā ehdamā, tad winam peetrulkst spehla un newar wairs kalpoht. Ja nu gribi, ka firgs lai atkal kalpo, tad atbuhtini un dohd winam labu ohderi. Zik ilgi buhs atpuhtinah, un zik leelu ohderi doht, to pats finā, ja eewehrofī paschu firgu. Ta tas ari ir ar katu augu, ihpaschi ar ahbolinu; jo kad ahbolinu par dauds ilgi turam tat paschā laukā, un atkal par kahdu ihsu laiku no jauna fehjam, tad nahks reis tas laiks, kur ahbolinsch buhs is semes pilnigi issuhzis to preefch few waijadfigo baribu, un lauks tad buhs „peekus“, nespehdams wairs ahbolinu ustureht. To warehs nowehrst tikai zaur tam, ka semei melkē to atkal atdoht, ko ahbolinsch augdams semei atnehma. Pee tam un slaidri jasīn, kahdas dasas jeb weelas ahbolinsch preefch sawas baribas un pahrtikshanās semei atnem. To war dabuht finā, kad ahbolinu kihmiski ismekle. Ahbolinā rohnahs: slahpellis, kalki, kalijs, natrons, foefor-skahbe u. z. Daschus weelus ahbolinsch ari dabu no gaifa, bet tomehr teem

weeleem, kas ahbolinā rohnahs, waijag ari waijadfigā mehrā rostees eelfch semes, kurā dohmā ahbolinu feht. Kad semkohpis grib ihsti gruntigi un pehz sinatnibas sawu nahkamo ahbolinā-lauku uskohpt, tad winam jaismekle, kahdā mehrā tee preefch ahbolina waijadfigee weeli laukā rohnahs. Kad nu atrastu, ka semē ir par mas kalki, tad jadohd semei kalki; kad par mas kalijs, tad ja-usber kalijs; kad par mas slahpekta un foefor-skahbes, tad japehrk tahds supersofsfats, kurā dauds slahpekta un foefor-skahbes u. t. j. pr. Sinams, ikatram semkohpjām naw eespehjams likt sawu semi kihmiski ismekleht, un kad ari kahds teefcham to daritu, tad tomehr pilnigi to ne-issinatu, ko grib fināt, jo ahbolinsch nenem sawu baribu no wirfus ween, bet melkē to zaur fawahm garahm faknehm lohti dīti semē. Bet tam rohnahs weenā un tai paschā laukā daschada seme, — gan wirsū, gan apalschā. — Bet weens lihdsellis mums ir, kas semi isfargā, lai ahbolinu isdohdoh „nepeekuhst“. Un schis lihdsellis ir mehfsli. Trelnōs stolla mehfslds rohnahs gandrihs wifas tahs weelas, kas ari ahbolinā rohnahs, lai nu ari naw tik dauds, zik ahbolinsch is semes issuhzis, jo lohpi jau ir leelu dalu preefch few isbruhkejuschi. Tamdeht ahbolinsch tai paschā weetā tuhlit ohtru reissi tik labi ne-augs, ka pirmo reissi, kaut ari mehs wif ahbolina plauju fa-ehdinatum, un zaur tam fakrahtohs mehfslus tam pascham semes-gabalam atdohtum. Tikai zaur fehjas mainishchanu un kreetnu mehfloschanu mehs pehz kahda laika waresim semei atlihdsinah to parahdu, ko ahbolinsch taisijis. Kad ahbolinsch tikai weenu gadu auds, tad schis parahds ir masaks, weeglač atlihdsinams, t. i. mehs waram atkal drihsak ahbolinu tai weetā feht. Bet kad ahbolinsch 2, 3, un pat 4 gadi stahwejis, tad parahds ir leelaks, greuhak atlihdsinams, t. i. mehs newaram atkal drihs ahbolinu tai paschā weetā feht. Jo ilgak ahbolinsch ir kahdā laukā stahwejis, jo wairak reisas waijag laukam buht mehfslotam ar stolla mehfleem, pirms no jauna ahbolinu fehj. Par mehfloschanu runojohit ir japeemin, ka lohti

labi, kad mehflus pastarpam labi dñili eewanda, lai ari apakfch-grunte, no fawu baribu nem, fawus saudetohs spehkus atdabutu atpakan. Schini finā ir profors Funke lgs Hohenheimē is-gudrojis ihpaschi mehflu-arklu preefch apakfch-gruntes. Bet schis arklis wehl ir mas leetahts un eevehrohts.

Gewehrojoh wisu to, ko fazijahm, mums schkeet, ka newaijaga bihtees; pee labas mehflschanas um kahrtigas fehjas mainischanas, muhsu lauki „nepeekufihs“, bet ari us preefchu wehl isdohs labu abbolina plauju. Tikai fainneekam newaijaga „peelust“, bet gahdahst us wifadu wihs, ka lauki tohp ustureti pee spehka. Kas ihpaschi zaur tam war notikt, kad ne ween mehflus, bet ari mahlu, kuhdru un zitu laukam derigu un treknu semi usgahsch. Beidsoht japeemin, ka wisi schee vahrspreedumi sihmejahs tikai us tahdu semi, kas jau ir daudmas deriga preefch abbolina, un ne wis us tahdu semi, kas jau no dabas preefch tam pilniga nabadse. Pawifam weeglā mescha- un smilts-semē, ja to lohti stipri mehfls un tai mahlu usdsen, pehz gadeem gan augs druska abbolina, bet us jo labu, no flahbenehm skaidru abbolina nekad newarchs zereht.

Pehz Kriſtjahn a Weefona.

Kahdi sirgi pafaulē,
ieb
sirgu fugas un sirgu audīnaschanā.

Kad kumeli trefchajā gadā, tad tohp mahziti un radinati pee darba. Papreelsch us teen jahdele behrni, kas ar kumelinu kohpā auguschi un wifadi kohpā faraduschi. Kumelineem usleek seglus ar leeolem kahpschleem, un tohs pat par nafti nenonem, lai negul kā gohwis us fahneem, jo tikkihds grib us fahneem noliktees, kahpschli speesch ribinas, un kumelinam jagulstahs us wehderu, ka jau sirgam peenahkabs. Un lai galwu augsti nestu, eemauktu pawadu

peefeen stihwi pee fegleem, un leek lohpinam tà ar atrautu galwinu ilgi stahweht faulē. Zitadi ar wineem apeetahs lohti skohnigi un mihiigi, tohs nekahdā wihsē nemohza, nedf ari wahrdina pee gruhteem darbeem. Pamasaam tohs mahza eet un skreet, sohleem un auleem. Nikscheem Arabeeschi nekad nejahj, bet tikai sohleem un auleem, un tura to par leelu gohdu, kad sirgs pilnā skreeschanā — auliskis eedams — us reisi apstahjabs, un kā meets atdurahs.

Pee Arabeescheem tikai pilsehtu un fahdschu eedschwotajeem ir sirgu-stalli; Nomadeem jeb apkahrt-staigadameem Arabeescheem un Beduineem stallu naw. Pee Nomadeem un Beduineem mihtakā kahwe ar fawu kumelu dabu weetu telki, zilweku starpā, bet ehrseleem un ziteem sirgeem jastahw ahrā, apakfch vlikas debefs, un jazeesch flapjums un karstums.

Sirgeem, kas jau jahjami, arween segli mugurā un eemaukti galwā, it ihpaschi par nafti, fandehst ka Beduini arween dñihwo bailes: Kad laupitaji usbruhk, tad kluhp sirgam mugurā. Sirgi arween tohp peefeti pee kahjas, un nekad pee galwas. Baribu, kas pastahw is fahles un faknehm, ihpaschi is meescheem ar meeshu fahmeem, kas smaliki fakapati un ar graudeem kohpā jaukti, sirgi dabu platās, leelās tarbās. Seenu un zitu labibu nemas nepashst kā sirgu-baribu. Minetahs baribas truhkumā sirgus ehding ari ar datelehm, ar galu, fweestu un feereem. Meeshu ohderi sirgi dabu diwreis deenā, faulei lezoht un faulei reetoht, katru reisi kahdas 3 mahrzinas.

Pee tahdas apkohpschanas un mitinachanas Arabeeshu sirgi ir lohti sahtigi un isturigi; pee fliktaahs baribas tee war panest leelakahs gruh-tibas, un ir retak slim, nekā muhsu sirgi. Kā ar ehdinachanu, tà ari iraid ar dñirdinachanu; sirgi war ilgi, diwi, trihs deenas pahrtikt nedsehruschi. Schini leetā sirgi lihdinahs fahneem ihpaschneekem, jo Arabeeschi, Beduini un wifas Nomadu tautas ir lohti sahtigi, kas war ilgi pahrtikt — ne-ehduschi un nedsehruschi.
(Turpmat wehl.)